

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Interne Postcode 625
Tel : 070.339.4259
Fax : 070.339.1289

Directoraat Generaal Milieubeheer
Directie Bodem, Water, Landelijk gebied
Afdeling Landbouw

Burgemeester en Wethouders van alle gemeenten

BWL/2002 027 327

26 maart 2002

Informatie en advies over de nieuwe ammoniakwetgeving

Geacht College,

Hierbij informeer ik u over de stand van zaken en de verdere planning met betrekking tot de nieuwe ammoniakwetgeving. Tevens adviseer ik u in deze brief over de wijze van behandeling van vergunningaanvragen voorafgaand aan de inwerkingtreding van de nieuwe wetgeving. De strekking van mijn advies is om bij de besluitvorming over dergelijke aanvragen reeds zoveel mogelijk uit te gaan van de normen in de nieuwe ammoniakwetgeving. Hierna wordt een en ander voor de verschillende onderdelen van de nieuwe wetgeving toegelicht. Eerst voor de Wet ammoniak en veehouderij, die naar verwachting medio april in werking zal treden. Vervolgens voor het toekomstige Besluit ammoniakemissie huisvesting en de daarmee samenhangende wijzigingen van het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer en het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer, die pas later dit jaar in werking zullen kunnen treden. Voorts wordt in deze brief ingegaan op het communicatietraject dat bij de invoering van de nieuwe ammoniakwetgeving is voorzien, in het bijzonder ten aanzien van de verdere informatievoorziening en ondersteuning van de gemeenten. In de bijlage bij deze brief wordt de inhoud van de Wet ammoniak en veehouderij en de bijbehorende uitvoeringsregeling op hoofdlijnen weergegeven.

Wet ammoniak en veehouderij

Het huidige ammoniakbeleid is vooral gericht op het terugdringen van ammoniakemissies door het toepassen van emissiereducerende maatregelen. Het toekomstige Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij, dat hierna aan de orde komt, zal daarbij een belangrijk instrument zijn. Daarnaast wordt ter bescherming van de kwetsbare natuur een aanvullend zoneringsbeleid gevoerd. De Wet ammoniak en veehouderij vormt de uitwerking van dit aanvullend beleid.

Op 29 januari jl. heeft de Eerste Kamer ingestemd met deze wet. De tekst van de Wet ammoniak en veehouderij is inmiddels gepubliceerd in het Staatsblad (nummer 93) en is ter kennisneming bij deze brief gevoegd. Vanwege de werking van de Tijdelijke referendumwet kon de nieuwe wet nog niet direct in

Bijlage hoofdlijnen nieuwe ammoniakwetgeving

werking treden. Inmiddels is vastgesteld dat er geen raadgevend referendum over de Wet ammoniak en veehouderij zal plaatsvinden.

De inwerkingtreding zal worden geregeld bij een afzonderlijk Koninklijk Besluit, dat eveneens in het Staatsblad zal worden gepubliceerd. Inwerkingtreding van de Wet ammoniak en veehouderij is momenteel voorzien voor medio april. Gelijkijdig met de wet zal ook de bijbehorende uitvoeringsregeling, de Regeling ammoniak en veehouderij, van kracht worden. Het is de bedoeling deze regeling zo spoedig mogelijk in de Staatscourant te publiceren.

Advies

Nu de Interimwet ammoniak en veehouderij per 1 januari is vervallen, geldt de Wet milieubeheer thans óók voor de beoordeling van het aspect ammoniak. Ik adviseer u echter om bij nog te nemen beslissingen over vergunningaanvragen reeds zoveel mogelijk rekening te houden met de nieuwe Wet ammoniak en veehouderij.

In relatie tot de datum van de aanvraag kunnen zich 3 situaties voordoen:

- *Nieuwe aanvragen. In deze situatie dient beoordeling op basis van de Wet ammoniak en veehouderij uitgangspunt te zijn. Gezien de duur van de vergunningprocedure, zal het definitieve besluit op de aanvraag pas kunnen worden genomen op het moment dat de Wet ammoniak en veehouderij reeds van kracht is. Omdat in de wet voor deze situatie (bewust) geen overgangsregeling is opgenomen, dient het besluit te voldoen aan de nieuwe wet, ook al is de aanvraag voor de inwerkingtreding daarvan ingediend.*
- *Aanvraag op of na 8 december 2000. In deze situatie hangt het er van af hoever de vergunningprocedure reeds is gevorderd. Het verdient de voorkeur om, indien mogelijk, in overleg met de aanvrager de definitieve beslissing op de aanvraag uit te stellen totdat de Wet ammoniak en veehouderij in werking is. Mocht dit niet mogelijk zijn, dan is het zaak er goed op te letten dat het besluit niet strijdig is met de nieuwe ammoniakwet. Als de veehouderij binnen een kwetsbaar gebied is gelegen of in de zone daaromheen, zal een vergunning die achteraf in strijd blijkt te zijn met de Wet ammoniak en veehouderij immers van rechtswege vervallen, zelfs al zou deze op grond van de Wet milieubeheer wel verleend kunnen worden. Dit is het gevolg van de regeling in artikel 10 van de wet, die bedoeld is om ongewenst anticiperen op de nieuwe ammoniakwet te voorkomen.*
- *Aanvraag van vóór 8 december 2000. Dergelijke aanvragen dienen te worden afgehandeld met toepassing van de Interimwet ammoniak en veehouderij, de daarop gebaseerde Uitvoeringsregeling ammoniak en veehouderij en een eventueel op dat moment nog geldend gemeentelijk ammoniakreductieplan. Dit is expliciet geregeld in artikel 10, lid 9 van de Wet ammoniak en veehouderij. In dit geval kan dus niet worden vooruitgelopen op de nieuwe ammoniakwet. Bij een eventueel beroep tegen een besluit op een aanvraag van vóór 8 december 2000 zal ook de bestuursrechter in beginsel toetsen aan de Interimwet ammoniak en veehouderij.*

Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij

Het toekomstig Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij (veelal aangeduid als 'amvb huisvesting') wordt gebaseerd op artikel 8.44 van de Wet milieubeheer en geldt daarom alleen voor vergunningplichtige veehouderijen. Het besluit bevat voor een aantal diercategorieën emissie-eisen, maximale emissiewaarden genoemd, waaraan de huisvesting van dieren (meestal een stal) zal moeten voldoen. Indien een vergunning wordt aangevraagd voor een stal die meer ammoniak emitteert dan op grond van het besluit is toegestaan, zal het bevoegd gezag de vergunning moeten weigeren.

Het ontwerpbesluit is op 23 mei 2001 voor inspraak gepubliceerd in de Staatscourant (Stcrt. 2001/99). Tegelijkertijd is het toegezonden aan de beide Kamers van de Staten-Generaal. Naar aanleiding van de parlementaire behandeling zal het ontwerpbesluit in elk geval worden aangepast op het punt van de emissie-eisen voor melkrundveestallen en ten aanzien van de overgangstermijn voor bestaande stallen van kleinere varkens- en pluimveebedrijven.

Nadat het ontwerpbesluit op deze onderdelen is aangepast en ook de inspraakreacties zijn verwerkt, zal het voor advies aan de Raad van State worden voorgelegd. Inwerkingtreding van het besluit zal waarschijnlijk niet voor het laatste kwartaal van dit jaar plaatsvinden.

Het is echter niet zo dat in de periode voor inwerkingtreding van het besluit de toepassing van emissiearme stallen een vrijblijvende aangelegenheid is. Sinds het vervallen van de Interimwet op 1 januari 2002, is het namelijk mogelijk om op grond van het alara-beginsel van artikel 8.11, derde lid, van Wet milieubeheer, emissiearme technieken te eisen. Bij inwerkingtreding van de Wet ammoniak en veehouderij blijft deze mogelijkheid bestaan, totdat de 'amvb huisvesting' in werking treedt (zie artikel 3, derde lid, van de wet). Tot dat tijdstip zal de gemeente bij de vergunningverlening deze alara-afweging zelf dienen te maken.

Voor die diercategorieën waarvoor in het ontwerpbesluit emissie-eisen zijn opgenomen, kan in principe toepassing van emissiearme technieken worden geëist. De emissie-eisen uit het ontwerpbesluit zijn immers gebaseerd op het alara-beginsel. Veehouderijen die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn vallen, zijn overigens ook op grond van deze richtlijn verplicht om de 'beste beschikbare technieken' (BAT) toe te passen. De IPPC-richtlijn (Richtlijn 96/61/EG van de Raad van 24 september 1996 inzake geïntegreerde preventie en bestrijding van verontreiniging, PbEG L257) heeft onder meer betrekking op intensieve veehouderijen met meer dan 2000 plaatsen voor mestvarkens, 750 plaatsen voor zeugen of 40.000 plaatsen voor pluimvee. De huidige stand van de techniek is zodanig, dat zeker voor deze grote veehouderijen emissiearme stallen als BAT zijn te beschouwen.

Ten aanzien van melkrundvee is bij de parlementaire behandeling geconstateerd dat de kosteneffectiviteit van de huidige stalsystemen in relatie met andere maatregelen gering is. Mede naar aanleiding van de motie-Ter Veer c.s. heb ik met de Tweede Kamer afgesproken dat voor melkrundvee in geval van beweiding (vooralsnog) geen emissiearme stalsystemen zullen worden voorgeschreven, maar dat de vereiste emissiereductie door middel van voermaatregelen moet worden gerealiseerd.

Advies

Ik adviseer u om, vooruitlopend op de inwerkingtreding van de 'amvb huisvesting', bij de beoordeling van aanvragen om oprichting of uitbreiding van een veestal zoveel mogelijk uit te gaan van de in het ontwerpbesluit voorgestelde emissie-eisen. Dit is niet alleen wenselijk uit milieuoogpunt maar ook in het belang van de veehouders zelf, omdat op die wijze desinvesteringen worden voorkomen. Het bouwen van stallen met een hogere emissie dan de in het ontwerpbesluit opgenomen waarde, zou kunnen betekenen dat de betreffende stal op relatief korte termijn weer zal moeten worden aangepast. In dit verband wil ik erop wijzen dat emissiearme stalsystemen die aan de eisen van het ontwerpbesluit voldoen en tevens uit het oogpunt van dierenwelzijn goed scoren, fiscaal worden gestimuleerd in het kader van de regelingen Vamil (willekeurige afschrijving) en MIA (milieu-investeringsaftrek). Door te kiezen voor een stalstelsel op de Vamil- of MIA-lijst is dus verzekerd dat voldaan wordt aan de toekomstige emissie-eisen en is tevens het dierenwelzijn gewaarborgd. Op het moment dat de 'amvb huisvesting' van kracht wordt, zullen in geval van nieuwbouw overigens alleen nog stallen die beter dan de amvb-eisen presteren voor deze fiscale voordelen in aanmerking komen.

Evenals bij de Wet ammoniak en veehouderij kunnen in relatie met het tijdstip van de aanvraag 3 situaties worden onderscheiden:

- *Nieuwe aanvragen. Zo mogelijk al in het (voor)overleg dient de veehouder die een nieuwe stal wil bouwen of een bestaande stal wil uitbreiden, te worden geadviseerd om een stalsysteem toe te passen dat voldoet aan de eisen in het ontwerpbesluit, bij voorkeur een stalsysteem dat op de Vamil/MIA-lijst voorkomt. De vergunning dient in het licht van het alara-beginsel van art. 8.11, derde lid, Wm in elk geval te worden geweigerd, indien geen emissiearm systeem wordt toegepast of een emissiearm systeem dat niet meer als stand der techniek kan worden beschouwd. Daarbij kan worden uitgegaan van de emissie-eisen in het ontwerpbesluit, met uitzondering van melkrundvee, op voorwaarde dat er beweiding plaatsvindt. Naar aanleiding van de inspraakreacties wordt bovendien geadviseerd om in afwijking van het ontwerpbesluit voor vleesvarkens ook bij nieuwbouw de waarde 1,2 als emissie-eis te hanteren.*
- *Aanvraag op of na 8 december 2000. Bij bestaande aanvragen waarbij een nieuwe stal wordt gebouwd of een bestaande stal wordt uitgebreid en geen enkele emissiearme techniek wordt toegepast (Groen Label of andere emissiereducerende techniek), dient de vergunning in het licht van het alara-beginsel van artikel 8.11, derde lid, Wm te worden geweigerd. Omdat het bestaande aanvragen betreft, zal het veelal niet redelijk zijn om te eisen dat aan de normen van het ontwerpbesluit wordt voldaan.*
- *Aanvraag van voor 8 december 2000. Dergelijke aanvragen dienen te worden afgehandeld met toepassing van de Interimwet ammoniak en veehouderij. Toepassing van emissiearme technieken kan in dat geval alleen worden geëist, indien de toepassing daarvan op grond van een op 8 december nog geldend gemeentelijk ammoniakreductieplan verplicht was (in het kader van de salderingsregeling).*

In de laatste situatie kan zich nog een complicatie voordoen. Indien de aanvraag een veehouderij zou betreffen die onder de werkingssfeer van de IPPC-richtlijn valt en bij de nieuwbouw of uitbreiding van de stal is niet voorzien in het toepassen van emissiearme technieken, dan dient de vergunning toch te worden geweigerd vanwege strijdigheid met deze Europese richtlijn. Er mag echter van worden uitgegaan dat er nog slechts een gering aantal aanvragen van vóór 8 december 2000 in behandeling is, waardoor genoemde situatie zich naar verwachting slechts sporadisch zal voordoen.

Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer en Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer

Tegelijk en in samenhang met het ontwerp-Besluit ammoniakemissie huisvesting veehouderij is ook een ontwerp-wijziging gepubliceerd van het Besluit melkrundveehouderijen milieubeheer en het Besluit akkerbouwbedrijven milieubeheer. De voorgenomen wijziging van deze besluiten betreft twee onderdelen.

Op de eerste plaats worden in de besluiten dezelfde emissie-eisen opgenomen als in de 'amvb huisvesting'. Daardoor zullen tegelijkertijd voor de niet-vergunningplichtige veehouderijen dezelfde maximale emissiewaarden gaan gelden als voor de vergunningplichtige. Omdat het niet-vergunningplichtige veehouderijen betreft, is het in dit geval echter niet mogelijk om reeds vooruitlopend op de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit op grond van het alara-beginsel bij oprichting of uitbreiding van een dergelijke veehouderij de toepassing van emissiearme technieken te eisen. Daarnaast wordt de werkingssfeer van beide besluiten aangepast aan het aanvullend zoneringsbeleid zoals opgenomen in de Wet ammoniak en veehouderij. De huidige werkingssfeer-bepalingen in beide besluiten, voorzover die gebaseerd zijn op de depositiebenadering uit de Interimwet ammoniak en veehouderij,

worden vervangen door een criterium dat is afgeleid van de nieuwe Wet ammoniak en veehouderij: het oprichten of uitbreiden van het aantal dieren (van een of meer diercategorieën) van een veehouderij is respectievelijk wordt vergunningplichtig, indien die veehouderij in een kwetsbaar gebied ligt of in een zone daaromheen. Totdat het wijzigingsbesluit in werking treedt, blijven de huidige op depositie gebaseerde werkingsfeer-bepalingen (grotendeels) van kracht. Dit kan er in sommige situaties toe leiden, bijvoorbeeld bij uitbreiding van een veehouderij buiten een 250 meter-zone, dat een veehouderij op basis van de huidige bepalingen vergunningplichtig wordt, terwijl deze veehouderij bij inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit weer onder de werkingsfeer van een van beide besluiten komt te vallen en dus geen vergunning meer nodig heeft.

Advies

Omdat het bij de onderhavige besluiten gaat om niet-vergunningplichtige veehouderijen, kan voor wat betreft het stellen van emissie-eisen niet worden vooruitgelopen op het wijzigingsbesluit. Wel is het aan te bevelen om veehouders die een oprichting of uitbreiding van een veestal melden, te adviseren om een stalsysteem toe te passen dat voldoet aan de eisen van het wijzigingsbesluit, met uitzondering van melkrundvee, op voorwaarde dat er beweiding plaatsvindt. Voor het overige kan in dit verband worden verwezen naar hetgeen hiervoor in het advies over de 'amvb huisvesting' in algemene zin is opgemerkt. Ook wat de werkingsfeer betreft kan niet worden vooruitgelopen op het wijzigingsbesluit. Wel kunnen de ongewenste gevolgen van de huidige bepalingen zoveel mogelijk worden vermeden. In het geval dat duidelijk is dat een veehouderij die vergunningplichtig wordt, gezien de ligging ervan bij inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit weer onder de werkingsfeer van een van beide besluiten zal komen te vallen, kan als volgt worden gehandeld. De veehouderij dient in elk geval een vergunning aan te vragen. Anders ontstaat een ongewenste 'illegale' situatie die ook voor de veehouderij zelf grote nadelige gevolgen kan hebben. Wellicht kunnen de uit de aanvraag voortvloeiende administratieve lasten voor de veehouder wat worden verlicht door de aanvraag zo eenvoudig mogelijk te houden. Voorts kan in overleg met de veehouder de behandeling van de aanvraag worden aangehouden tot de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit, zodat de uitvoeringslasten worden geminimaliseerd. Wil of kan de veehouder de inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit niet afwachten, dan zou kunnen worden volstaan met een eenvoudige vergunning waarbij zoveel mogelijk wordt aangesloten bij de voorschriften van het besluit dat op de veehouderij van toepassing wordt bij inwerkingtreding van het wijzigingsbesluit.

Communicatie

Uiteraard is het niet mogelijk om binnen het bestek van deze brief op alle details van de nieuwe wetgeving in te gaan. Daarom is met de VNG afgesproken dat bij de invoering van de nieuwe wetgeving zal worden voorzien in voorlichting en ondersteuning van gemeenten. In dat kader wordt thans door InfoMil een uitgebreide handreiking over de toepassing van de nieuwe ammoniakwetgeving voorbereid, die in april aan alle gemeenten zal worden toegezonden. Voorts wordt in de tweede helft van april in samenwerking met de VNG een zestal workshops georganiseerd, specifiek gericht op die medewerkers bij gemeenten die belast zijn met de uitvoering en handhaving van de nieuwe wetgeving. De uitnodigingen daarvoor zijn onlangs verzonden.

Ook een handreiking zal echter niet op alle vragen antwoord kunnen geven. Voor de dagelijkse uitvoeringspraktijk zal de helpdesk van InfoMil dan ook een belangrijke informatiefunctie blijven vervullen. Het is de bedoeling om in aanvulling daarop op de website van InfoMil een speciale 'vraag en

antwoord-rubriek' in te richten en bij te houden, waarin wordt ingegaan op veel gestelde vragen over de nieuwe ammoniakwetgeving.

Tot slot: voor actuele informatie over inwerkingtreding en andere ontwikkelingen met betrekking tot de nieuwe ammoniakwetgeving, adviseer ik u de website van mijn ministerie (www.vrom.nl) of de website van InfoMil (www.infomil.nl) te raadplegen.

Hoogachtend,
de Minister van Volkshuisvesting,
Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,

J.P. Pronk